

Metronet*

Metronet telekomunikacije d.d.
Ulica grada Vukovara 269d
HR-10000 Zagreb
T + 385 1 6327 000
F + 385 1 6327 011
W www.metronet.hr

**HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU
I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE**

Jurišićeva 13
10 000 Zagreb

n/r Predsjednika Vijeća, g. Miljenka Krvišeka

U Zagrebu, 22.08.2011.godine

PREDMET: JAVNI POZIV – očitovanje, komentari i prijedlozi Metroneta na prijedlog izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa u dijelovima koji se odnose na uvjete i cijene za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa internetu na temelju FTTH tehnologije

PODNEŠAK METRONETA

I Metronet telekomunikacije d.d., Ulica grada Vukovara 269/d, Zagreb (dalje u tekstu: Metronet) u otvorenom roku dostavlja Naslovu primjedbe i komentare na prijedlog izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa u dijelovima koji se odnose na uvjete i cijene za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa internetu na temelju FTTH tehnologije.

II Prvenstveno, HAKOM je objavio javni poziv i otvorio predmetnu javnu raspravu za prikupljanje prijedloga izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa u dijelovima koji se odnose na uvjete i cijene za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa internetu temeljem FTTH tehnologije, te će se prijedlozi Metroneta fokusirati isključivo na navedene dijelove predmetne Standardne ponude, a kako nastavno slijedi.

III Metronet uvodno navodi kako je osnovni pravni okvir za regulaciju FTTH-a dokument HAKOM-a „Analiza tržišta veleprodajnog širokopojasnog pristupa“ iz razdoblja srpnja 7/2009. HAKOM je na radnim skupinama, vezano za ulaganja u svjetlovodnu infrastrukturu izradio Okvirne smjernice u 2010., koje su općenite naravi, te ističemo kako je posljednji sastanak na temu FTTH održan u HAKOM-u u ožujku 2011. godine. Na predmetnom sastanku je prezentiran posljednji HT-ov FTTH model, a na koji model se Metronet podneskom očitovao dana 15.03.2011.

Metronet nadalje navodi kako se kroz ovaj prijedlog SP-a konkludentno odobrava HT-ovo sustavno nepoštivanje i kršenje postojećeg regulatornog okvira u kontekstu elektroničke komunikacijske infrastrukture (EKI), a koja je korištena za izgradnju pristupne svjetlovodne infrastrukture, posebice Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja EKI i povezane opreme, te Pravilnika o tehničkim i uporabnim uvjetima za svjetlovodne distribucijske mreže.

Metronet telekomunikacije d.d., poslovna banka 2340009-1110181822; Privredna banka Zagreb d.d.; MB: 1942425; OIB: 23269006802 Nadzorni odbor: T. Matic -predsjednik, P. Barišić, M. Čiček, D. Kopljar, J. Pehar, A. Ramljak, B. Škegro; Uprava: Ž. Lukač- predsjednik, S. Katinić, D. Rukavina; RegistarSKI sud: Trgovački sud u Zagrebu; MBS: 080523351; Temeljni kapital: 75.062.800,00 kn, uplaćen u cijelosti; Ukupan broj dionica: 750.628; Nominalni iznos jedne dionice: 100,00 kn.

Konkretno, HT je postupio protivno navedenim podzakonskim propisima na način da je počevši od 2009.g. do kolovoza 2010.g. HT u cijevi DTK (EKI) uvlačio svjetlovodne kabele (SVK) nepoštivajući odredbe Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja EKI i povezane opreme, te je u istom periodu uvlačen i SVK u DTK, a za koji HT nije imao dokaz o vlasništvu (ishođenu potvrdu o pravu puta i/ili primjerice ugovor o pravu služnosti, odnosno važeći ZK izvadak). Isto tako navodimo kako je HT izgradio znatan segment pristupne svjetlovodne infrastrukture utemeljeno na GPON konceptu (točka-više točaka), dakle protivno propisanom konceptu točka-točka.

Metronet navodi kako se prema važećim Pravilnicima, prethodno spomenutim, te sukladno važećoj Analizi tržišta veleprodajnog širokopojasnog pristupa (srpanj 2009.), svjetlovodna pristupna infrastruktura mora graditi sukladno „*point to point*“ (točka-točka) konceptu, te ističemo kako je GPON koncept izuzetak, te se iznimno koristi samo u već izgrađenim područjima. Ujedno ističemo kako je HT obavljao uvlačenje svjetlovodnih kabela nedostatnih kapaciteta.

Metronet ukazuje da važeći Pravilnici obvezuju da se proširenja svjetlovodnih pristupnih mreža izgrađenih prije stupanja na snagu Pravilnika o tehničkim i uporabnim uvjetima za svjetlovodne distribucijske mreže moraju izvesti sukladno odredbama imenovanoga Pravilnika, te svjetlovodne pristupne mreže čija je gradnja započela prije stupanja na snagu imenovanoga Pravilnika, a gradnja u trenutku stupanja na snagu Pravilnika nije dovršena, moraju dovršiti sukladno odredbama imenovanoga Pravilnika. Navedena obveza se primjenjuje protekom roka od 90 dana od dana stupanja na snagu imenovanoga Pravilnika. Navedeno HT-ovo postupanje (zauzimanjem cijevi DTK protivno Pravilniku) se reflektira i *pro futuro* na operatore koji svoje poslovanje temelje na vlastitoj svjetlovodnoj infrastrukturi.

Metronet opetovano naglašava kako se zalaže za poticanje novih ulaganja, te za modernizaciju pristupne mreže i korištenja naprednih tehnologija, a sve u cilju sveukupnog razvoja i napretka telekom tržišta.

Isto tako, Metronet propagira ravnopravnost i transparentnost pružanja telekom usluga (kvaliteta i cijena), te potiče liberalizaciju telekom tržišta, te posebno ističe izniman doprinos i značaj regulatora HAKOM-a, a koji doprinosi razvoju tržišta telekomunikacijskih usluga, djelujući temeljem ovlasti Zakona o elektroničkim komunikacijama.

V Slijedom navedenog, komentari Metroneta nastavno izneseni i obrazloženi, prema numeraciji poglavlja i stranica SP-a:

- **Iz SP-a u odnosu na FTTH proizlazi da u odnosu na isti ne vrijede sve regulatorne obveze (ili vrijede pod drugačijim uvjetima) u odnosu na širokopojasni pristup.** Prema definiciji mjerodavnog tržišta iz Analize (4.3.) u tržište je uključena i pristupna tehnologija na temelju svjetlovodnog kabela, dakle pretpostavljam da vrijede. Iznimka: -iz Analize (7.1.4., str.84.): ...veleprodajna cijena za uslugu bitstream pristupa na IP, Ethernet i OLT razini ili odgovarajućoj točki na temelju FTTH rješenja mora pored troška sadržavati i razumnu stopu povrata ulaganja.“-iz Smjernica: „...operator koji ulaže, u ovom slučaju HT, ima pravo na zaračunavanje premije rizika na ostvarena ulaganja i na određenu stopu povrata na ostvarena ulaganja...”
- **SP, 1.1.(2) Predmet, opseg i ograničenja standardne ponude:** Uvjet za veleprodajni širokopojasni pristup na FTTH tehnologiji je Osnovni pristup mreži putem usluge T-Coma/HT-a: -da li prema obvezama iz *Analize pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji* T-Com ima obvezu ponuditi i FTTH neovisno putem kojeg operatora se ostvaruje osnovni pristup?
- **SP, 1.8. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica** -*Kućna instalacija* nejasno je što se podrazumijeva pod ovim pojmom – EKM zgrade, instalacija u stanu,...? *Blok širokopojasnog pristupa:* nejasno je što obuhvaća/podrazumijeva – je li blok „zaključan“ u zemljopisnom/logičkom smislu, odnosno na Ethernet switch, pristupno područje ili nešto treće, ili je proizvoljne strukture, u smislu da može biti strukturiran od korisnika s različitih pristupnih područja, ovisno o konkretnim potrebama Operatora korisnika?

- **SP, 1.9. čl. 4 Zahtjev za započinjanje pregovora o sklapanju ugovora koji mora osobito sadržavati vrijeme odgovora na zahtjeve za korištenje usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa** – da li to znači da se za sve postojeće korisnike mora izmijeniti usluga u navedenom prijelaznom razdoblju?
- **SP, 3.7. Realizacija usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa za Internet uslugu na temelju FTTH tehnologije**

„Optičku instalaciju u stanu krajnjeg korisnika osigurava Operator korisnik. Kućna instalacija nije u domeni odgovornosti T-Coma.“

Prije svega, nejasno je što se podrazumijeva pod pojmom „kućna instalacija“ (potrebno pojasniti → već dodan komentar pod „Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica,“).

Nadalje, specifičnost veze ostvarene putem svjetlovodne (optičke) infrastrukture i ujedno jedna od ključnih razlika u odnosu na bakrenu infrastrukturu jest ta da je, zbog tehnoloških karakteristika, u cijelosti mora izgraditi infrastrukturni operator (za razliku od bakrene parice, gdje je obveza infrastrukturnog operatora bila dovesti instalaciju od svojeg čvorišta do tzv. kabel-glave unutar objekta, nakon čega je izrada EKM zgrade/objekta (od kabel-glave do svakoga stana) u obvezi investitora gradnje tog objekta).

Ukratko, odgovornost za izgradnju (optičke) instalacije u cijelosti (dakle, do stana) **nikako ne može biti obveza Operatora korisnika** nego **mora biti obveza infrastrukturnog operatora**, iz razloga što:

- Ostvarivanje usluge nije moguće ukoliko pristupna fizička infrastruktura nije izgrađena u cijelosti,
- Obveza Operatora korisnika je uredno ispunjenje obveze jednokratnih te mjesečnih pristojbi,
- Kroz sve navedene pristojbe Operator korisnik zakupljuje **pristup korisniku** (a ne fizičku svjetlovodnu nit, odnosno par svjetlovodnih niti, budući da se SP referira isključivo na infrastrukturu izgrađenu u skladu s GPON konceptom) – utoliko nema nikakvog smisla da Operator korisnik i dodatno investira u pristupnu infrastrukturu koja predstavlja nužan preduvjet uspostavi usluge, a s druge strane sama za sebe nema nikakvog smisla,
- Usluga koju infrastrukturni operator pruža Operatorima korisnicima **mora biti cjelovita i kompletna**, jer u protivnom bi se mogao otvoriti prostor za pojavljivanje nedefiniranih područja odgovornosti između operatora, a što bi za posljedicu moglo imati dovođenje Operatora korisnika u podređen položaj.
- **SP 3.8. čl. 1 Posebni virtualni kanal za VoIP uslugu**– ovdje T-com uvjetuje pružanje VoIP usluge isključivo u sklopu pružanja veleprodajnog širokopojasnog pristupa namijenjenog Internet usluzi što smatramo da je protivno novom ZEK-u da operator ne smije uvjetovati jednu uslugu drugom, pa prema tome smatramo da je T-com dužan omogućiti operatorima korisnicima pružanje samo VoIP usluge ukoliko to netko želi. Ovdje ne ulazimo u isplativost takvog rješenja, ali zašto nešto ograničavati ako se tehnički može realizirati kao i Internet i IPTV. Metronet traži da T-com omogući VoIP na isti način kao što omogućava i samo Internet ili samo IPTV.
- **SP, 3.8.3. Posebni virtualni kanal za VoIP uslugu korištenjem FTTH pristupa (GPON)**: ograničenje brzine prijenosa od 256 kbit/s u oba smjera za VoIP PVC
-s obzirom da bi Metronet FTTH primarno koristio za pristup poslovnim korisnicima, poželjno bi bilo postojanje i VoIP PVC od 512 kbit/s. Obje brzine postoje za veleprodajni širokopojasni pristup temeljen na ADSL tehnologiji. Brzine VoIP PVCa na veleprodajnoj razini proizlaze iz T-Comove maloprodajne ponude, međutim nemamo informacije o T-Comovim maloprodajnim uslugama na FTTH.
- **SP, 4.1.(26) Postupci podnošenja zahtjeva i pružanja usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa**: Kada Operator korisnik preuzima postojećeg T-Comovog FTTH korisnika, Krajnji korisnik raskida sve usluge s T-Comom. – ograničiti samo na uslugu širokopojasnog pristupa. SP, 4.1.(26): Proširiti mogućnost provjere dostupnosti i za širokopojasni pristup na temelju FTTH tehnologije.
- **SP, 5.3. Cjenik za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa na temelju ADSL tehnologije**

- *Aktivacija ADSL pristupa (novi korisnici)*, u scenariju kada Krajnji korisnik ostvaruje Osnovni pristup mreži putem usluge Operatora korisnika: 217,00 kn.

Ova cijena mora biti jedinstvena neovisno o tome ostvaruje li se Osnovni pristup putem usluge Operatora korisnika ili putem usluge T-Coma, jer set aktivnosti koji je potrebno odraditi u kontekstu aktivacije novog ADSL korisnika ne ovisi o navedenome.

To znači da ova cijena mora biti 31,15 kn.

- **SP 5.- Cijene usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa**
 - cijene – zašto su cijene kada krajnji korisnik ostvaruje osnovni pristup mreži putem usluge Tcoma i putem usluge operatora korisnika različite? Cijene bi trebale biti iste i neovisne o prethodno navedenom. Smatramo da je ovo diskriminirajuće prema operatorima korisnicima i u smislu već iznesenog tihog uvjetovanja Tcom POTS linije. Smatramo da bi cijene trebale biti za oba slučaja kao iz stupca *Krajni korisnik ostvaruje Osnovni pristup mreži putem usluge Tcoma*. Ovdje Tcom nadoknađuje nedostatak prihoda zbog ne imanja POTS linije od našeg krajnjeg korisnika.
 - **SP 5.1. čl. 1 st. 5 Cijene usluge i postupci izračuna naknada za svaki odgovarajući sastavni dio SP-a** – zašto bi operatori korisnici dodatno snosili rizik ulaganja ako Tcom ulaže u FTTH? Nitko ne tjera Tcom da ulaže u FTTH, a ako već ulaže, operatori korisnici će plaćati mjesečnu naknadu najma usluge putem FTTH pristupne tehnologije. Ako pojedini operator korisnik snosi rizik ulaganja, smatramo da bi se tada pojedini operator korisnik trebao uknjižiti kao vlasnik infrastrukture shodno uloženom udjelu. Upravo je mjesečna naknada i jednokratna naknada oblik povrata investicije. Niti jedan operator ne naplaćuje rizik ulaganja na takav način svojim korisnicima, pa prema tome ovaj članak treba izbaciti a cijene treba korigirati (smanjiti) za navedeni rizik ulaganja u FTTH.
 - **SP 5.3. Cjenik za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa na temelju ADSL tehnologije**
 - stranica 44. SP-a – zašto ne postoji paket s 1GB uz ugovornu obvezu od 12 mjeseci, predlažem da se Traži Tcom da ponudi i takav paket. Ovo je ograničavanje izbora.
 - stranica 44-45. SP-a – cijene uz ugovornu obvezu – s obzirom da su ponuđene paketi uz ugovornu obvezu od 12 mjeseci, predlažemo tražiti Tcom da ponude i pakete uz ugovornu obvezu na 24 mjeseca gdje bi mjesečna cijena pojedinog paketa bila niža od cijene paketa bez ugovorne obveze ali i od cijene paketa uz ugovornu obvezu na 12 mjeseci.
 - **SP, 5.4. Cjenik za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa na temelju FTTH tehnologije**
 - vezano uz jednokratne naknade uvodno navodimo kako nemamo uvid u uvjete/cijene T-Comovih maloprodajnih usluga, stoga nam je potrebno obrazloženje iznosa naknada (pogotovo za naknade aktivaciju postojećih korisnika i promjene brzine koje su kod ADSL pristupa 0 kn)
 -mjesečne naknade za brzinu: zaračunavanje premije rizika na ostvarena ulaganja se vrši 2 puta – uvjetovanjem zakupa minimalnog bloka pristupa i popustom ovisnim o broju pojedinačnih pristupa
 -minimalni blok pristupa je prevelik
 -postotak X preinazak – svesti ga na razinu kao kod ADSL pristupa (40 %)
- Stoga, detaljnije kako slijedi:
- Cjenik jednokratnih naknada za veleprodajni širokopojasni pristup internetu na temelju FTTH tehnologije**
- Cijene (odnosno njihov odnos prema cijenama na ADSL tehnologiji) **nisu sukladne Analizi tržišta** i to se mora uskladiti (ispraviti).
- *Aktivacija FTTH pristupa (novi korisnici)*: 339,52 kn

Set aktivnosti potreban za aktivaciju novog korisnika ne ovisi o tipu pristupne infrastrukture, te ne postoji nikakav opravdan razlog za ovakvu cijenu. Realna cijena aktivacije FTTH pristupa za novog korisnika mora biti jednaka cijeni aktivacije novog korisnika na ADSL pristupu, a to je 31,15 kn.

- *Aktivacija FTTH pristupa (postojeći korisnici): 74,89 kn*

Ne postoji nikakav smislen razlog za ovakvu cijenu. Naime, kod postojećih korisnika cjelokupna infrastruktura je postavljena, a sve aktivnosti po pitanju aktivacije usluge kod korisnika već prethodno odrađene, što znači da pored navedenog nikakve dodatne aktivnosti nisu potrebne. Ova cijena mora biti 0,00 kn.

- Identično vrijedi i za stavku *Promjena brzine FTTH pristupa* (u SP 46,19 kn, mora biti 0,00 kn).
- *Preseljenje FTTH pristupa: 526,76 kn*

Nejasno je na koji je način formirana ova cijena, budući da je viša od zbroja cijena Aktivacije FTTH pristupa + Isključenja FTTH pristupa, pa čak i da se Aktivacija računala kao za nove korisnike (a što ne bi smjela, jer pojam preseljenja pretpostavlja da se radi o postojećem korisniku koji seli) te da se isključenje *a priori* smatra onim koje iziskuje izlazak na teren.

Očito je da je ova cijena višestruko predimenzionirana i svakako mora biti usklađena s realnim cijenama za aktivaciju te isključenje FTTH pristupa.

Cjenik mjesečnih naknada za veleprodajni širokopojasni pristup internetu na temelju FTTH tehnologije uz Regionalni i Nacionalni pristup mreži

Koncept vremenskih faza i obveze „zaključavanja“ te obveze plaćanja kompletnih blokova na dvije godine (neovisno o količini aktiviranih usluga/korisnika) kao (dvostruki) „osigurač rizika ulaganja“ generalno je apsolutno neprihvatljiv, prije svega iz razloga što takav koncept nije predviđen predmetnom Analizom tržišta.

Pored toga;

- Veličine blokova (pod pretpostavkom da smo ispravno shvatili što znači „blok“), odnosno njihova granulacija su neprihvatljive (značajno pregrube)
- Korišteni postoci umanjenja (X) su značajno premali (osjetno su niži od realnih troškovno usmjerenih cijena, posebice imajući u vidu da je HT do sada izgradio distribucijsku FTTH mrežu isključivo u urbanim naseljima s izrazito visokom koncentracijom stanovništva na maloj površini),
- U obje faze (1 i 2) koriste se isti postoci umanjenja – besmisleno.
- koncept podjele rizika i dodatno je promijenjen na štetu Operatora korisnika u odnosu na ono što je prezentirano HAKOM-u u 02/2011.
- **SP 5.4. (tablica na stranici 45. SP-a)**– promjena brzine FTTH pristupa – ako je na DSLu 0kn onda mora biti i na FTTH.
- Sve cijene operativnih troškova koji se mogu izvoditi udaljeno ili na lokaciji a iziskuju jednake napore i troškove T-com moraju biti jednake.
- Nigdje nisu navedene cijene izrade kućne instalacije koji može izvoditi Tcom. Ako se u SP navode takve radnje, onda moraju biti i specificirane cijene takvih radova
- **SP 5.4. čl. 3 (stranica 46 SP-a)** – operatori korisnici ne bi trebali sudjelovati u snošenju rizika ulaganja ako istodobno ne raspolažu sufinanciranom infrastrukturom, pa prema tome zakupljivanje blokova optičkih niti za FTTH pristupnu tehnologiju, te ne dolazi u obzir o ovo treba izbaciti.
- **SP 5.4. čl. 5 (stranica 46 SP-a)**- ako operator korisnik potpiše ugovor za korištenje FTTH tehnologije 5 godina nakon što je Tcom krenuo u FTTH, mora proći 2 godine za tog operatora korisnika (znači ukupno 7 godina otkada je Tcom krenuo u FTTH) da bi mogao tražiti raskid po komadu a ne po bloku optičkih parica? Ovo je krajnje ne prihvatljivo. Investicija se T-Comu „isplatila“, zašto bi onda nakon

hipotetskih 5-7 godina operator korisnik snosio izbacivanje odnosno brisanje ovog članka.

rizik ulaganja kojeg više nema. Metronet traži

- **SP 5.4. čl. 7 (stranica 46 SP-a)** popusti – ako već se zakupljuju blokovi optičkih parica i od trenutka naručivanja potrebnog bloka plaća mjesečna naknada za cijeli blok neovisno o realiziranom broju usluga operatora korisnika, onda nikako ne mogu biti ovako mali popusti. Metronet osporava predviđeni model zakupa blokova, jer ili će popusti (postotak umanjenja) biti preko 75% (75% - 80%) za navedene blokove ili će Tcom osmisлити način naplate kao što je u DSLu, po realiziranoj usluzi preko FTTH.
- S obzirom da su i cijene osmišljene u smislu da operator korisnik snosi rizik ulaganja, još dodatno zahtijeva od operatora korisnika zakup određenog broja optičkih parica neovisno o broju aktiviranih usluga unutar zakupljenog bloka. Metronetu ovo nije prihvatljivo!
- Ukoliko HAKOM odobri blokove, onda treba tražiti da se mjesečna naknada za cijelo blok optičkih parica naplaćuje u koracima od 2-5% aktiviranih usluga na FTTH, znači ako smo zakupili 500 optičkih parica, a imamo 50 aktivnih usluga, plaćali bi mjesečnu naknadu u iznosu od 10% cijelog bloka.
- **SP 5.4 (stranice 47-48 SP-a)** – cijene – zašto nisu cijene za FTTH definirane u smislu kao što su za DSL, definirati pakete brzina + promet + bez ugovorne obveze, s ugovornom obvezom na 12 ili 24 mjeseca? Ako bi se operator korisnik obvezao na 12 ili 24 mjeseca, mogao bi ostvariti veći popust na mjesečnu naknadu putem FTTH
- **SP 5.4. čl. 8 st. 2 (stranica 47 SP-a)** ispod tablice *Faza 2* – navodi se da će se svi korisnici koji će u trenutku ukidanja 4Mbps migrirati na 10Mbps po cijeni određenoj ovisno i maloprodajnim cijenama Tcoma u trenutku nastupa Faze 2. Ovo nije prihvatljivo iz razloga što za posljedicu može povećati cijenu mjesečne naknade takvim krajnjim korisnicima što niti jedan od korisnika neće prihvatiti. Takvu nastalu štetu bi mogao snositi Metronet. Tcom je dužan ispraviti ovaj članak u smislu da neće biti dodatnih troškova za krajnjeg korisnika povećanja mjesečne naknade ili aktivacija 10Mbps ili da već sada navede točnu cijenu pojedinog paketa u trenutku Faze 2, što smatramo da nije moguće. Dakle ostaje prva opcija.
- Cijene Interneta bi trebale biti jednake neovisno o pristupnoj tehnologiji, bilo da se radi o DSLu ili FTTHu. Već se cijene mjesečne naknade razlikuju ovisno o DSLu ili FTTHu, pa nije prihvatljivo da se dodatno radi razlika i u cijeni Internet prometa. Cijene Internet prometa moraju biti jednake i za DSL i za FTTH.
- **SP 5.4.(11)**: razlika u naknadi za dodatni paket prometa od 1 GB u odnosu na vrstu pristupa (regionalni/nacionalni) – navedeno ne postoji za ADSL pristup. Slijedom toga, potreban ispravak naknada kod nacionalnog pristupa: za prometne pakete: 15 GB = 49,33 à 42,44 i flat = 82,77 à 75,88) te za dodatni paket prometa od 1 GB = 46,72 à 9,83. 1 GB u dosadašnjoj SP bio je 8,36 kn, a sada je 9,83 kn. Budući da navedena promjena nije potkrijepljena pripadajućim objašnjenjem, ne postoji razlog da bude povećana.
- **SP 5.4.(5)** -po kojoj osnovi mogu zabraniti preprodaju veleprodajnog širokopojasnog pristupa?

Dakle, u odnosu na SP 5.4. sumarni su komentari i :

- 5.4. (1)- podjela na 2 faze je izrazito diskriminirajuća za ostale operatore jer definitivno daje prednost T-Comu u startu na 5 godina
- 5.4. (3) – obvezni blokovi zakupa 500, 2000, 5000 su preveliki, očito je isto napravljeno radi povrata investicije...tj. participiranja u izgradnji...granulacija mora biti na Nx10, Nx100 i Nx1000
- 5.4. (4) – prisiljava se operatore da zadrže i plaćaju zakupljeni blok minimalno 2 g, te da ne mogu djelomično otkazivati resurse – smatramo kako bi morala biti ponuđena mogućnost otkaza i nakon 12 mjeseci

- 5.4. (7) – generalno, operatori nemaju uvida izračuna „do -X%,“ no sti se čini premali. Bilo bi logično da je uz navedene uvjete, a koji su restriktivni, -X% bar dvostruko veći; jer očito se nisu držali troškovne usmjerenosti, nego smjera participacije u izgradnji mreže
- 5.4. (8) ii – Faza2, -X% bi trebao biti različit, tj veći popust od Faze 1, nelogično je da su isti.
- 5.4. (9) generalno, trajanjem Faza, a obzirom da će T-Com imati najveću prodornost (penetraciju) gledano u %, cijela tržišna situacija, dakle 5 godina, dana je na upravljanje T-Comu, tek nakon toga cijene za pojedinačni pristup bit će razrađene „troškovnom metodologijom“, dakle, zaključuje se da su Faza 1 i Faza 2 koncipirane isključivo radi „participacije drugih operatora“ u izgradnji T-Com FTTH mreže.

- **SP 5.5. Cjenik dodatnih virtualnih kanala za IPTV i VOIP uslugu (stranica 49 SP-a)** tablica – isti komentar kao i pod SP 5.4 (stranice 47-48 SP-a).
 - **SP 6. Obračun, naplata i instrumenti osiguranja plaćanja**- ima posebne rokove u odnosu na FTTH (što smatramo neprimjerenim) budući da neovisno o načinu pristupa, rokovi trebaju biti identični-poveznica - konačno rješenje Hakoma 11/2010 o izmjeni regulatorne obveze transparentnosti u odnosu na privremenu obustavu plaćanja i aktivaciju instrumenata osiguranja plaćanja (60 dana) vezano je za **mjerodavno tržište širokopojasnog pristupa** (koje prema definiciji tržišta čini i FTTH pristup)
 - **SP 6 čl. 9.** – da li je prihvatljiv ovakav način obračuna s mogućnošću odstupanja od 2%?
 - **SP 6.(13)(14)(23);8.6.(2)** -različiti rokovi za ADSL (60 dana) i FttH (30 dana) za naplatu dugovanja po Opomeni- molimo vidjeti komentar Metroneta iznesen pod SP 6.
 - **SP 6.(27)**- Metronet je već slao komentar na ovaj članak u zahtjevu za izmjenom SP: „Uskrata realizacije usluge radi nedostavljanja financijskog jamstva nije propisana Analizom tržišta širokopojasnog pristupa i protivna je regulatornoj obveze pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže.“
 - **SP 8. Uvjeti pružanja usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa**
Stavak 1.
“T-Com i Operator korisnik će osigurati da, u slučajevima kada je to potrebno radi zaštite sigurnosti rada elektroničke komunikacijske mreže T-Coma, održavanja cjelovitosti elektroničke komunikacijske mreže, osiguranja sposobnosti međusobnog funkcioniranja elektroničkih komunikacijskih usluga te zaštite podataka, T-Com može prouzrokovati prekide, smetnje ili promjene u svojoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži i uslugama na štetu pružanja usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa. U tim će slučajevima T-Com bez odgode obavijestiti nadležno regulatorno tijelo i Operatora korisnika o mogućnosti prekida, smetnji i promjena umreži/uslugama, uz navođenje razloga. U svim drugim slučajevima prekida, smetnji i promjena u mreži/uslugama T-Coma koje utječu na rad Operatora korisnika, T-Com je dužan Operatoru korisniku naknaditi štetu koja je time nastala.”
 - Metronetu je ovo neprihvatljivo iz razloga što T-Com mora imati obvezu Operatoru korisniku nadoknaditi štetu koja je nastala **svakim** prekidom, smetnjom ili promjenom u mreži/uslugama **koji nisu prethodno pravovremeno najavljeni!**
 - **SP 8.2.1 Naknade za zakašnjenje u realizaciji zahtjeva za pojedinačni ADSL pristup (ili dodatni virtualni kanal)**
 - Naknade za zakašnjenje u realizaciji zahtjeva za pojedinačni pristup proširiti da se osim na ADSL odnose i na FttH pristup
 - **SP 8.5.2 Prekidi u mreži**
8.5.2.2 „U svrhu izbjegavanja dvojbi, prekidi u mreži nastali uslijed smetnje i/ili greške na opremi i kućnoj instalaciji Operatora korisnika kao i planirani prekidi u mreži najavljeni **24 sata unaprijed** neće se smatrati prekidima u mreži u smislu ovih odredbi“.
- Ovo je neprihvatljivo. Potrebno ispraviti na minimalno **3 radna dana unaprijed**.
- **SP, 10.1.(1)al.12. Odgovornost operatora za pristup mreži i operatora korisnika standardne ponude i naknada štete**

–dopuniti da vrijedi samo u slučaju kada Krajnji korisnik Osnovni pristup ostvaruje putem usluge T-Coma

- **SP, 12. Postupak migracije operatora korisnika standardne ponude između usluga**

12.1 - Procedure te pripadajući troškovi procesa migracije jasno su propisane predmetnom Analizom tržišta, koja također jasno propisuje koje sve elemente procedure migracije trebaju minimalno sadržavati. Sukladno tome, **koncept migracije kakvog sugerira Standardna ponuda je neprihvatljiv**.

- **Dodatak 8 SP-a Inicijalni iznos depozita**

Metronet postavlja upit tko je odobrio ove iznose depozita, te zahtjeva od HAKOM-a revidiranje iznosa.

- **Dodatak 9 Obrazac Ugovora za veleprodajnu širokopojasnu uslugu T-Coma**

Čl. 2.1 „Pristupni vod(ovi) će biti instalirani **u skladu s T-Com-ovim standardnim pravilima** instalacije važećim u trenutku instalacije voda“

Potrebno definirati što su to T-Comova standardna pravila.

Čl.8(a).1 – je li 8 dana sukladno i usuglašeno sa drugim standardnim ponudama?

- **Dodatne primjedbe**

- Ova SP nije promijenjena samo u dijelu širokopojasnog pristupa Internetu korištenjem FTTH koncepta, nego su, promijenjeni i neki drugi segmenti (pored dodatnog usklađenja sukladnog obvezi ponude pristupa bilo kojoj usluzi neovisno).
- Ova SP nameće „dvofazni pristup“ i postepeno otvaranje tržišta prema Operatorima korisnicima, a što nije u skladu s predmetnom Analizom tržišta, te ne pogoduje razvoju slobodnog tržišta telekomunikacijskih usluga u RH.

VI Metronet neovisno o daljnjim aktivnostima vezanih uz prijedlog izmjena SP-a o FTTH, predlaže HAKOM-u da u svojstvu regulatora telekom tržišta zatraži od HT-a projektnu dokumentaciju za FTTH projekte u svim obuhvaćenim lokacijama (prvenstveno za već uvučene SVK, temeljem kojih je spremna realizacija 200.000 priključaka), odnosno da HAKOM utvrdi jesu li navedeni projekti/izvedeno stanje na terenu sukladni važećoj regulativi.

Vezano na prethodno, Metronet podržava ideju da se HT-u dozvoli ulaganje u izgradnju FTTH pristupne infrastrukture na lokalitetima gdje nema izgrađene EKI, odnosno lokalitetima gdje su ograničene mogućnosti korištenja širokopojasnog pristupa internetu (naglasak na jedinice lokalne samouprave i uprave), te da se paralelno sa HT-om i alternativnim operatorima iznađe model prihvatljivog modela izgradnje i korištenja FTTH pristupne infrastrukture.

VII Slijedom navedenog, Metronet predlaže Naslovu da pri donošenju konačne odluke vezano uz FTTH regulativu uzme u obzir navode Metroneta iznesene u ovom podnesku, a kako bi se osigurala transparentnost izgradnje i korištenja FTTH pristupne infrastrukture, a sve uzimajući u obzir fundamentalni značaj transparentnog korištenja slobodnog prostora u cijevima DTK, odnosno EKI (elektroničke komunikacijske infrastrukture.)

S poštovanjem,

Metronet telekomunikacije d.d.